

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 132/06-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. apríla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť A. F., bytom T., zastúpenej advokátom JUDr. I. G., Advokátska kancelária, P., ktorou namietala porušenie jej základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 9/97 a jeho rozsudkom zo 17. februára 2004 v spojení s postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 184/04 a jeho rozsudkom z 23. novembra 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2006 doručená sťažnosť A. F. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie jej základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 9/97 a jeho rozsudkom zo 17. februára 2004 v spojení s postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 184/04 a jeho rozsudkom z 23. novembra 2005.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že ako žalobkyňa uplatnila žalobou podanou na okresnom súde 15. januára 1997 nárok na náhradu škody s príslušenstvom. Svoj právny nárok opierala o porušenie povinností vyplývajúcich pre žalovaného z ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka a z ustanovení zmluvy o dielo podľa § 536 a nasl. Obchodného zákonníka. Podľa sťažovateľky sa okresný súd vecou podrobne zaoberal a po vykonaní pomerne rozsiahleho dokazovania, ktoré sťažovateľka v sťažnosti podrobne opisuje a analyzuje, žalobu rozsudkom sp. zn. 15 C 9/97 zo 17. februára 2004 zamietol. Proti uvedenému rozsudku podala sťažovateľka 16. mája 2004 odvolanie, ktorým sa domáhala jeho zmeny tak, aby sa jej žalobe v celom rozsahu vyhovel, alebo aby bol napadnutý rozsudok zrušený a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Krajský súd však na pojednávaní konanom 23. novembra 2005 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

So závermi, ku ktorým dospel krajský súd, sťažovateľka nesúhlasí a jeho právny názor pokladá za nesprávny. Na základe toho tvrdí, že *„rozhodnutie krajského súdu je svojvoľné a arbitrárne“*. Poukazuje na to, že *„súd vlastne prekrútil elementárny význam slova (osobitný - pozn. ústavného súdu) tak, aby moju žalobu mohol zamietnuť. Ak pripustíme takýto spôsob rozhodovania, bude to znamenať, že súdy budú môcť rozhodnúť ako sa im páči bez ohľadu na právo a ústavu ako i skutkový stav“*.

Keďže takýmto postupom došlo podľa sťažovateľky k porušeniu jej označených práv, domáha sa, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„(...) Základné práva A. F. vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1, právo na súdnu a inú právu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 15 C 9/97 a v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4 Co 184/04 a rozhodnutím zo dňa 23. novembra 2005 porušené bolo.

(...) Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 184/04-277 z 23. novembra 2005 a vec sa vracia Krajskému súde v Bratislave, aby v nej znovu konal a rozhodol.

(...) Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľke 100 000,- Sk do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu ako finančné zadostučinenie za porušenie jej práv. (...)“

Sťažovateľka zároveň žiadala uhradiť trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, nepripustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy má každý právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nestranným a nezávislým súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu má každá fyzická osoba alebo právnická osoba právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 9/97 a jeho rozsudkom zo 17. februára 2004

Pri prerokovaní tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v označenom konaní, ako aj jeho rozsudkom zo 17. februára 2004, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva na ústavnom súde v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Zo sťažnosti, ako aj z jej príloh vyplýva, že o sťažovateľkinej žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 15 C 9/97 zo 17. februára 2004 tak, že ju zamietol a účastníkom s odvolaním sa na ustanovenie § 150 Občianskeho súdneho poriadku úhradu trov konania nepriznal.

Podaným odvolaním sa sťažovateľka domáhala, aby krajský súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a jej žalobe v celom rozsahu vyhovel, alternatívne, aby ho zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Ako už bolo uvedené, krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Co 184/04 z 23. novembra 2005 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a žalovanému úhradu trov konania nepriznal. Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia základných práv sťažovateľky v podobe odvolania smerujúca voči rozhodnutiu okresného súdu bola

predmetom rozhodovania krajského súdu. V rámci tejto procedúry krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v rozsudku z 23. novembra 2005.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebol príslušný na preskúmanie rozsudku okresného súdu, a to preto, lebo preskúmanie tohto rozhodnutia na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. V súvislosti s namietaným porušením označených práv je z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie rozsudku krajského súdu (obdobne napr. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 184/04 a jeho rozsudkom z 23. novembra 2005

Sťažovateľka ďalej namietala porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v označenom konaní a jeho rozsudkom z 23. novembra 2005.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

V prejednávanej veci zo skutkových zistení súdu prvého stupňa, ktoré odvolací súd nespochybnil, vyplýva, že sťažovateľka (v napadnutom konaní v procesnom postavení žalobkyne) nepreukázala porušenie právnej povinnosti žalovaným, ktorá pre ňu mala vyplývať či už zo zmluvy alebo zo zákona. Preto krajský súd vzhľadom na nesplnenie tohto predpokladu ako jedného z predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu (okrem vzniku škody a existencie príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody ako ďalších predpokladov) napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

V súvislosti s tým krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku okrem iného poukázal na to, že sťažovateľka *„... si u odporcu na základe zák. č. 42/1992 Zb. v znení zák. č. 264/1995 Z. z. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách uplatnila nárok na majetkový podiel, a to za pôdu, ako aj živý a mŕtvy inventár, ktoré jej boli odňaté, účastníci sa však na výške majetkového podielu nevedeli dohodnúť. Dňa 25. 6. 1996 odporca vydal navrhovateľke evidenčný list (č. l. 18, 19 spisu),*

v ktorom je majetkový podiel navrhovateľky voči odporcovi vyčíslený na 175.469,- Sk ako podiel za pôdu. Dohodu o vydaní majetkového podielu účastníci neuzavreli.

Medzi účastníkmi nebola uzavretá ani písomná zmluva o dielo spočívajúca vo výkone prác; odporca bol však povinný plniť navrhovateľke (v podobe výkonu agronomických služieb) na základe zmluvy o dielo uzavretej ústne, s tým, že cenu vykonaných prác odporca síce navrhovateľke fakturoval, avšak úhradu nepožadoval, pretože táto sa započítavala na majetkový podiel navrhovateľky. Uvedený postup umožňuje cit. ust. § 33b ods. 3 štvrtá veta zák. č. 42/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

Vykonané dokazovanie nesporne preukázalo, že odporca plnil navrhovateľke vo forme výkonu poľnohospodárskych prác v sume 779.454,84 Sk, t. j. v sume podstatne prevyšujúcej výšku odporcom uznaného majetkového podielu navrhovateľky 175.469,- Sk.

Navrhovateľka, pokiaľ sa domnievala, že jej prináleží vyšší majetkový podiel, než aký uznával odporca, mohla si uplatniť ako oprávnená osoba v občianskom súdnom konaní nárok na uloženie povinnosti družstva uzavrieť takúto dohodu na základe ust. § 163 O. s. p. v spojení s ust. § 33b zák. č. 42/1992 Zb. v znení zák. č. 264/1995 Z. z., čo však neurobila. Vzhľadom na jej nečinnosť nemohol potom súd pri posudzovaní uplatňovaného nároku vychádzať z inej výšky majetkového podielu, než aká bola v konaní nesporne preukázaná, t. j. zo sumy 175.469,- Sk.

Odvolačný súd sa stotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa, že odporca listom zo dňa 3. 3. 1995 formulovaním požiadavky na osobitnú objednávku prejavil vôľu upraviť vzájomný vzťah s navrhovateľkou písomnou formou, čo v zmysle § 272 ods. 1 Obch. zák. pre platnosť zmluvy o dielo vyžadovalo dodržanie písomnej formy takejto zmluvy.

Vymienenie písomnej formy prípadnej ďalšej zmluvy o dielo malo za následok, že medzi účastníkmi nemohlo dôjsť k uzavretiu zmluvy o dielo spočívajúcej vo výkone konkrétnych poľnohospodárskych prác aj na rok 1996 ústne a ani konkludentne. Na tom nič nemení skutočnosť, že odporca (prostredníctvom svojich pracovníkov) chemický postrek na časti pozemku navrhovateľky fakticky vykonal. Toto jeho konanie nemalo žiadny zmluvný základ, a ako už bolo uvedené vyššie, táto povinnosť mu nevyplývala ani zo zákona (odporca si svoju povinnosť plniť navrhovateľke do výšky priznaného majetkového podielu už splnil), a teda ho nemohla nijako zaväzovať k ďalšiemu plneniu v prospech navrhovateľky do budúcnosti.

Argumentácia navrhovateľky poukazom na ust. § 551 Obch. zák. neobstoí. Uvedené ustanovenie upravuje podmienky a nároky vyplývajúce z povinnosti zhotoviteľa upozorniť objednávateľa na nevhodnosť vecí alebo pokynov, ktoré objednávateľ odovzdal zhotoviteľovi na základe záväzku z uzavretej zmluvy o dielo. Navrhovateľka na toto ustanovenie poukazovala v súvislosti s odovzdaním látky na vykonanie chemického postreku odporcovi v r. 1996. Aplikácia uvedeného ust. by prichádzala do úvahy za predpokladu, ak by medzi účastníkmi došlo k uzavretiu zmluvy o dielo, ktorý predpoklad však v prejednávanej veci naplnený nebol“.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Z obsahu sťažnosti vzťahujúceho sa na túto jej časť vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym názorom všeobecných súdov, teda s ich interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení v jej právnej veci.

V danej veci ústavný súd nezistil, že by napadnutý postup a rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 4 Co 184/04 z 23. novembra 2005 boli svojvoľné a že by zasahovali do základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa názoru ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných ustanovení zákona č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách v znení neskorších predpisov, Obchodného zákonníka, ako aj zákonného ustanovenia o potvrdení vecnej správnosti prvostupňového rozsudku odvolacím súdom je namietaný rozsudok krajského súdu aj náležite odôvodnený.

Ústavný súd považuje postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutia okresného súdu za legitímny a vylučujúci možné porušenie základného práva podľa čl. 46 ods.1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením označených práv, a preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v tejto časti vo vzťahu ku krajskému súdu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 184/04 a jeho rozsudkom z 23. novembra 2005

Keďže sťažovateľka namietala porušenie jej práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj podľa čl. 1 dodatkového protokolu len z dôvodu svojvoľnosti a arbitrárnosti záverov napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa osobitne uvedeným článkom ústavy a dodatkového protokolu, ktoré mali byť podľa nej taktiež porušené. Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu a možným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno vzhľadom na to uvažovať ani o porušení ďalších

sťažovateľkiných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako ani podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľky hmotnoprávneho charakteru (IV. ÚS 116/05). Ústavný súd totiž v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom toho, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy.

Z uvedených skutočností teda vyplýva, že sťažnosť sťažovateľky je aj v časti namietajúcej porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu zjavne neopodstatnená.

4. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 9/97 v spojení s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 184/04

Predmetom konania je okrem iného sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a krajského súdu v označených konaniach.

Sťažovateľka podala sťažnosť ústavnému súdu, ktorou namietala zbytočné prietahy v uvádzaných konaniach, a teda porušenie jej základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď konanie pred všeobecnými súdmi v jej právnej veci bolo už právoplatne skončené. Sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 3. apríla 2006 a rozsudok okresného súdu v konaní sp. zn. 15 C 9/97 zo 17. februára 2004 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co 184/04 z 23. novembra 2005 nadobudli podľa zistenia ústavného súdu právoplatnosť 6. februára 2006.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02).

Vzhľadom na dátum právoplatného skončenia napadnutého konania, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky (6. februára 2006) podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a dátum doručenia sťažnosti ústavnému súdu (3. apríl 2006), možno urobiť jednoznačný záver, že v čase doručenia sťažnosti už namietané porušovanie základného práva sťažovateľky netrvalo (skončilo).

V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do označeného základného práva sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. m. m. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 138/04, IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05).

Meritórne konanie o námietke porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je účelné a v zásade prípustné v prípade, že takýmto konaním by ústavný súd bol spôsobilý odstrániť stav právnej neistoty vyvolaný zbytočnými priet'ahmi. V prípade, že s'ťažovateľovi už bolo doručené právoplatné rozhodnutie daného štátneho orgánu, takáto možnosť zo zrejmých dôvodov neexistuje (napr. I. ÚS 235/03, III. ÚS 172/05).

Ústavný súd v tejto spojitosti poznamenáva, že proti namietanému porušovaniu označeného základného práva sa s'ťažovateľka mohla brániť do právoplatného skončenia veci podaním s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Zistený skutkový stav bol základom pre záver ústavného súdu, že s'ťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená. Z toho dôvodu ústavný súd s'ťažnosť odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z dôvodov uvedených v časti II bod 1 až 4 tohto uznesenia ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na odmietnutie s'ťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok v nej uvedených. Zároveň stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi s'ťažovateľky na ochranu ústavnosti (priznanie finančného zadosťučinenia a zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu), keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2006